

Noerhte-Trøndelagen båtsoe-burriej reereme
Reindrifftsforvaltningen Nord-Trøndelag

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008/00523	Doknr.: 4
Mottatt: 22 OKT 2008	
Saksbehandler: ASR/SKOG/HVA-1	Arvt: 4832
Kopi:	Arvt:

Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Dij.buerkiest./Deres ref.:
200800523-/SBO

Mij.buerkiest./Vår ref.:
2006/2271 / 16049/2008/ TSB/ 376

Biejjie/Dato:
20.10.2008

Høyring av endringar i Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning

Områdestyret for Nord-Trøndelag reinbeiteområde har på møte den 09.10.08 behandlet høyring av endringar i Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning under sak 39/08.

Områdestyrets vedtak går fram av vedlagte kopi av møtebok.

Med hilsen

Asle Hasselvold
Reindrifftsagronom

Thorild Samuelsen Berg

Dijredaejjan tellefovne/Saksbehandlers telefon: 74138052

Adresse - Adresse

7760 Snåsa

Tellefovne - Telefon

74138050

www.reindrifft.no

Telefakse - Telefaks

74138051

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 09.10.08
--	--------------------------	-----------------------------

Sak:39/08 KK

HØYRING AV ENDRINGAR I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGJORD M.M. I STATSALLMENNING.

Saksdokumenter:

1. Landbruks- og matdepartementet – Høyringsbrev m/vedlegg	Dato:
06.06.08
2. O-sak 36/06 – Endringer i Forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene – Høring av forskrift med merknader.	

Saksfremstilling:

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring et utkast til endringer i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningene av 22.06.84. Det er selve forskriften som er på høring, men departementets merknader vil være retningslinjer for praktiseringen av forskriften, og det tas også imot innspill på disse.

Høringsfristen er satt til 1. november 2008.

Nedenfor tas inn deler av høringsbrevet som en bakgrunnsinformasjon:

"Forskrifta blei sist endra i mars 2007, jf. tidlegare rundskriv M-3/2007, da det blei gjort enkelte endringar i omgrep, ein del språklege endringar og fleire viktige endringar i merknadene om praktiseringa av forskrifta. Dette femna m. a. lemping på kravet til mjølkeproduksjon på seter, at det skal kunne bli utvist seter der det ligg til rette for ein kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene i statsallmenningane, og at det normalt bør bli gitt løyve til ombygging/ominnreieing av bygningar det ikkje lenger er behov for til seterformål, slik at desse kan tene hovudbruket på anna vis.

Forslaga til forskriftsendringar og endringar i praktiseringa av forskrifta no er for ein stor del ei oppfølging av ein rapport frå ei arbeidsgruppe nedsett av departementet 8. juni 2006. Arbeidsgruppa besto av medlemmer frå Fjellstyresambandet, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norske Reindriftsamers Landsforbund, Norsk allmenningsforbund, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning. Departementet gav arbeidsgruppa i oppdrag å vurdere rammene for utøving av bruksrettar i statsallmenningar, under dette fjellova si føresegn om at bruksrettane skal kunne nyttast i samsvar med rasjonell bruk og etter tida og tilhøva. Arbeidsgruppa si innstilling er lagt ut på nettsida til Landbruks- og matdepartementet.

Fleirtalet i gruppa (alle unntatt Statskog SF) uttalte at "allmenningsbruken ikke er bundet til de tradisjonelle bruksmåtene som det kan føres bevis for", og at for eksempel utvisning av tilleggsjord derfor må anerkjennast som ein bruksrett. Gruppa viste til følgjande bruksformer som no må akseptertast som ein del av bruksrettane (sitat):

Sign.	Utskrift sendt til: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
-------	---

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 09.10.08
----------------------------------	-------------------	----------------------

- utvisning av tilleggsjord til oppdyrking eller kultivering til beite og inngjerding
- oppføring av gjødselkum
- oppføring av fellesfjøs
- utnytting av vannkraft i liten skala til produksjon av strøm til dekning av dei bruksberettigede sitt jordbruksmessige behov
- oppføring av gjetarbu
- matforedlingsmuligheter på seter
- turisme/gardskule med seteroppdald
- natthamning.

Fleirtalet i gruppa ville generelt at det blir opna for at bruksrettane kan bli endra etter kvart som behov melder seg. Av gruppas fleirtal slutta representanten frå Statens landbruksforvaltning seg ikkje til at oppføring av fellesfjøs og utnytting av vasskraft er ein bruksrett.

Punktene som går på matforedlingsmuligheter på seter og turisme/gardskule med seteroppdald var gjenstand for høringen i 2006.

Av de andre punktene slutter departementet seg til flertallets vurdering når det gjelder tilgang til oppføring av gjetarbu, areal til oppføring av gjødselkum, natthamning, og utvisning av areal til kultivering av beite og inngjerding, og knytter dette til bruksretten i statsallmenningene.

Når det gjelder utvisning av tilleggsjord i statsallmenning mener departementet at dette ikke er en bruksrett, men at det må søkes om dette uavhengig av allmenningsretten. Departementet sier videre i sin vurdering:

"Departementet legg til grunn at denne praksisen om ikkje å ta betalt for utvisning blir ført vidare, og at dei som ønskjer å få utvist dyrkingsjord og kulturbeite til vanleg kan rekne med å få egna areal utvist. I høyringsutkastet er det lagt opp til at det i framtida skal vere fjellstyret som utviser tilleggsjord. Mynde blir med dette flytta frå Statskog til fjellstyret. Eit siktemål er å gi større rom for lokale vurderingar og skjøn, og sikre ein praksis som opnar for at tilleggsjord blir stilt til rådvelde for dei som er interesserte.

Uavhengig av spørsmålet om bruksrett er det vidare kommunen som landbruksstyresmakt som skal godkjenne oppdyrking etter forskrift om nydyrking fastsett i medhald av jordlova."

Når det gjelder utnytting av vannkraft i stasallmenning mener departementet at dette er en rettighet som følger grunneierretten. Den enkelte med bruksrett kan ikke ha noen eksklusiv rett til å utnytte denne ressursen. Det åpnes imidlertid for at en enkelt seter eller setergrend etter behov kan få bygge ut nærliggende vassdrag til egen forsyning av elektrisk kraft.

Saksvurdering:

Det ble ikke foretatt få endringer i forskriftens ordlyd i den forrige høringsrunden.

Kommentarene til loven ble i ettertid gitt som et rundskriv og fungerer som retningslinjer for saksbehandling. Seterbegrepet ble den gang utvidet, bl.a gjennom at det ikke lenger stilles

Sign.	Utskrift sendt til: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
-------	---

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 09.10.08
--------------------------------------	--------------------------	-----------------------------

krav til melkeproduksjon og gjennom at det ble åpnet for småskala matforedling og turisme. Områdestyret gikk den gang mot utviding av seterbegrepet. Det ble bl.a advart mot at endringen kunne anspore til forsøk på *"oppbygging av frittstående reiselivsrelatert virksomhet som ikke er en integrert del av gardens virksomhet (f.eks rein utleievirksomhet)"*. Reindriftsagronomen mener alt nå å se forsøk på oppbygging av slik virksomhet i ly av det utvidede seterbegrepet. Det foreslås derfor at det tas inn et punkt i merknadene til § 6 om dette, i tråd med uttalelsen i O-sak 36/06. I tillegg bør forskriften kreve at det alltid skal legges fram driftsplan som dokumentasjon på behovet for seter.

Reindriftsagronomen er i utgangspunktet skeptisk til at det åpnes for en sterk utvidelse av tiltak som legges inn under bruksretten i statsallmenningen. Det er en fare for at nye rettigheter vil kunne gå på bekostning av rettigheter som andre bærer, bl.a reindriftsrettighetene. Det bør derfor presiseres i forskriften eller merknadene til denne, at reindriftsretten er en rettighet på lik linje med grunneierretten, og at det skal tas spesielt hensyn til denne i forbindelse med tiltak iht seterforskriften.

Når det gjelder retten til å få utvist tilleggsjord i statsallmenning er reindriftsagronomen enig i departementets grunnleggende syn om at dette ikke er en bruksrett. Vi er imidlertid uenig i at det i utgangspunktet skal være så enkelt å få egnet areal utvist som det går fram av høringsbrevet, jf ovenfor. Det foreslås derfor at Områdestyret i sin uttalelse går mot at ansvaret for utvisning av tilleggsjord flyttes fra Statskog til fjellstyrene. Det bør også tas inn i merknadene at søknader om utvisning og nydyrking av tilleggsjord i statsallmenning kan bli gjenstand for vurdering og behandling etter § 63 i reindriftsloven, i tillegg til vurdering etter jordloven.

Reindriftsagronomens forslag til vedtak:

Områdestyret for Nord-Trøndelag reinbeiteområde har behandlet forslag til endringer av Forskrift om seter og tilleggsjord m.m i statsallmenning, og vil uttale følgende:

I forbindelse med forrige høringsrunde høsten 2006 uttalte Områdestyret bl.a: *"Områdestyret er imidlertid ikke enig i at utvisning av seter ut fra et behov med grunnlag i beitedyr (ammekyr eller andre) kombinert med turistmessig satsing er i tråd med fjellovas § 2 og begrepet "tida og tilhøva". En tillemping av praksis her vil åpne for forsøk på å omgå regelverket med sikte på å etablere frittstående reiselivsrelatert virksomhet som ikke er en integrert del av gardens virksomhet, slik fjellova forutsetter"*.

Områdestyret mener alt nå å se forsøk på slik omgåing av regelverket.

Det bes derfor om at det i merknadene til § 6, nest siste avsnitt tilføyes: : ", *eller oppbygging av frittstående reiselivsrelatert virksomhet som ikke er en integrert del av gardens virksomhet (f.eks. rein utleievirksomhet)"*.

Områdestyret mener at det alltid skal utarbeides og legges fram en driftsplan som dokumentasjon på behovet for utvisning av seter. Det må gå fram av driftsplanen hvilke

Sign.	Utskrift sendt til: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
-------	---

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 09.10.08
--------------------------------------	--------------------------	-----------------------------

aktiviteter som skal foregå med utgangspunkt i seteranlegget. Det foreslås derfor at "kan" i siste avsnitt i § 6 erstattes med "skal".

Områdestyret vil uttrykke sin skepsis til at det legges opp til at flere og flere tiltak blir lagt inn under bruksretten, jf § 25 og merknadene til denne. Nye rettigheter vil kunne gå på bekostning av etablerte bruksretter i området, som reindriftsretten.

Områdestyret ber om at det i merknadene til § 7 tas inn at reindriftsretten er en rettighet på linje med grunneierretten og at det skal tas spesielt hensyn til denne ved behandlingen av tiltak etter seterforskriften.

Områdestyret er enig i departementets vurdering av at retten til å få utvist tilleggsjord i statsallmenning ikke er en bruksrett. Områdestyret går imidlertid i mot at ansvaret for utvisingen flyttes fra Statskog til fjellstyrene, jf forslaget § 20.

Områdestyret ber også om at det enten i forskriftens § 19 eller i merknadene til denne, tas inn at utvisning og oppdyrking av tilleggsjord i statsallmenning kan bli gjenstand for vurdering og behandling etter reindriftslovens § 63, i tillegg til behandling etter jordloven.

Områdestyrets behandling:

Tillegg til reindriftsagronomens forslag til vedtak fra Ingegerd Blind Jåma:

I siste avsnitt, etter ...jf forslaget § 20. tilføyes følgende:

"Dette spesielt da det enkelte reinbeitedistrikt ofte må forholde seg til en rekke ulike fjellstyrer, noe som i praksis har vist seg vanskelig."

Reindriftsagronomens forslag til vedtak med Ingegerd Blind Jåma sitt tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Områdestyrets vedtak:

Områdestyret for Nord-Trøndelag reinbeiteområde har behandlet forslag til endringer av Forskrift om seter og tilleggsjord m.m i statsallmenning, og vil uttale følgende:

I forbindelse med forrige høringsrunde høsten 2006 uttalte Områdestyret bl.a: "Områdestyret er imidlertid ikke enig i at utvisning av seter ut fra et behov med grunnlag i beitedyr (ammekyr eller andre) kombinert med turistmessig satsing er i tråd med fjellovas § 2 og begrepet "tida og tilhøva". En tillempling av praksis her vil åpne for forsøk på å omgå regelverket med sikte på å etablere frittstående reiselivsrelatert virksomhet som ikke er en integrert del av gardens virksomhet, slik fjellova forutsetter".

Områdestyret mener alt nå å se forsøk på slik omgåing av regelverket.

Det bes derfor om at det i merknadene til § 6, nest siste avsnitt tilføyes: : ", eller oppbygging av frittstående reiselivsrelatert virksomhet som ikke er en integrert del av gardens virksomhet (f.eks. rein utleievirksomhet)".

Sign.	Utskrift sendt til: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
-------	---

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 09.10.08
--	--------------------------	-----------------------------

Områdestyret mener at det alltid skal utarbeides og legges fram en driftsplan som dokumentasjon på behovet for utvisning av seter. Det må gå fram av driftsplanen hvilke aktiviteter som skal foregå med utgangspunkt i seteranlegget. Det foreslås derfor at "kan" i siste avsnitt i § 6 erstattes med "skal".

Områdestyret vil uttrykke sin skepsis til at det legges opp til at flere og flere tiltak blir lagt inn under bruksretten, jf § 25 og merknadene til denne. Nye rettigheter vil kunne gå på bekostning av etablerte bruksretter i området, som reindriftsretten.

Områdestyret ber om at det i merknadene til § 7 tas inn at reindriftsretten er en rettighet på linje med grunneierretten og at det skal tas spesielt hensyn til denne ved behandlingen av tiltak etter seterforskriften.

Områdestyret er enig i departementets vurdering av at retten til å få utvist tilleggsjord i statsallmenning ikke er en bruksrett. Områdestyret går imidlertid i mot at ansvaret for utvisingen flyttes fra Statskog til fjellstyrene, jf forslaget § 20. Dette spesielt da det enkelte reinbeitedistrikt ofte må forholde seg til en rekke ulike fjellstyrer, noe som i praksis har vist seg vanskelig.

Områdestyret ber også om at det enten i forskriftens § 19 eller i merknadene til denne, tas inn at utvisning og oppdyrking av tilleggsjord i statsallmenning kan bli gjenstand for vurdering og behandling etter reindriftslovens § 63, i tillegg til behandling etter jordloven.

Sign.	Utskrift sendt til: Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
-------	--